

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu	Miejscowość	
MOGIŁA ZBIOROWA	GRÓB POLAKÓW ROZSTRZELANYCH PRZEZ NIEMCÓW	KSIĄŻ WIELKOPOLSKI	
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	II wojna światowa	
		Adres województwo / powiat / gmina	WIELKOPOLSKIE / ŚREMSKI / KSIĄŻ WIELKOPOLSKI
		ulica / lokalizacja opisowa	CMENTARZ PARAFIALNY, ul. Zakrzewska
		Właściciel / zarządca terenu / działka nr	Parafia rzymskokatolicka pw. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej i św. Mikołaja w Książku Wlkp. 302603_4.0007.155
		Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa	Południowo – zachodnia część cmentarza GPS: 52°03'53.1"N 17°14'08.7"E / 52.064750, 17.235750
		Podstawowa informacja o pochowanych	POLACY ROZSTRZELANI PRZEZ NIEMCÓW W 1939 R. – 17 os.
		Datowanie	Pierwszy nagrobek na mogile -1958 r.; brak informacji o dacie wystawienia obecnego pomnika.
		Forma ochrony	GRÓB WOJENNY
		Wymiary (szer., głęb., wys.)	Pomnik nagrobny: 8 m x 4 m x ok. 2 m Tablice inskrypcyjne: 90 cm x 30 cm.
Material	Kamień polny, cegła, metal, granit		

Szkie sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje	
		<p>Grób przypominający nasyp utworzony z kamieni polnych. Na nagrobku znajdują się dwie ceglane ściany o nieregularnym kształcie. Dodatkowo na grobie ustawiono siedemnaście metalowych krzyży różnej wielkości. Z każdej strony pomnika wmontowano cztery granitowe tablice inskrypcyjne. Po trzy z nazwiskami ofiar oraz po jednej z okazjonalną inskrypcją.</p> <p>Inskrypcje na stronie 3.</p>	
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.	
<p>Grób w bardzo dobrym stanie technicznym. Wymagane częste czyszczenie grobu ze względu na pojawiające się białe osady oraz porosty.</p> <p>Pierwszy pomnik ufundowany został w 1958 r. Standardowy nagrobek zbiorowy okalany lastricowym murkiem, niewysoka ścianka parawanowa o nieregularnym kształcie, na której znajdowały się tablice inskrypcyjne. Wnętrze wypełnione było grysem. Z archiwalnych fotografii wynika, że w okresie późniejszym wnętrze pomnika nagrobnego zostało przykryte płytami.</p>	<p>Ludwik Drozdowicz, <i>Książ Wlkp. w latach okupacji hitlerowskiej. Rys historyczny</i>. Książ Wlkp. 2005 r. Wydanie drugie uzupełnione.</p> <p>www.straty.pl</p> <p>Archiwum WUW, <i>Karta ewidencyjna pomnika pamięci narodowej</i>, teczka Kościelec, Krotoszyn, Krzyż, Kwilcz, Książ, Krzykosy, Krobia, brak sygn.</p> <p>Tomasz Cieślak, <i>Książ '39. Niewinnie straceni</i>. Centrum Kultury Książ Wlkp., 2021.</p>	<p>Pochowani są ofiarami egzekucji dokonanej przez Niemców w dniu 20 października 1939 r.</p> <p>Miała ona miejsce na Rynku w Książku Wielkopolskim. Odbyła się w obecności spędzonych w tym celu mieszkańców miasta.</p> <p>Zwłoki pomordowanych Niemcy polecieli pochować we wspólnej mogile na cmentarzu parafialnym. Po zakopaniu ciała cmentarz pozostał zamknięty do końca okupacji.</p> <p>Informacje o pochowanych w Załączniku nr 1.</p>	
	Załączniki		
	<p>Zdjęcia w formie cyfrowej – stan na 14 października 2022 r.</p> <p>Załącznik nr 1 – wykaz pochowanych.</p>		
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):	Bartosz Biegała. 17.10.2022 r.		

INSKRYPCJE:

BURDAJEWICZ ALOJZY lat 44 z DOLSKA BOROWICZ ANTONI lat 32 z KSIĄŻA BIELERZEWSKI IGNACY lat 75 z DOLSKA	BIELERZEWSKI TADEUSZ lat 36 z DOLSKA CYPLIK JAN lat 53 z KSIĄŻA DOERFFER STEF. LUD. lat 62 z BRZOSTOWNI	JĘDRZEJCZAK ANTONI lat 62 z OSTROWIECZNA KOSSOWICZ LUDWIK lat 68 z DOLSKA LIS CZESŁAW lat 21 z KONARZYC
SZCZEPAŃSKI JÓZEF lat 57 z KSIĄŻA ZWIERZCHLEWSKI FRANCISZEK lat 42 z KSIĄŻA	NOWAK STANISŁAW lat 35 z MAŁACHOWA PAUL TOMASZ lat 58 z DOLSKA ŚWIĘCICKI ANDRZEJ lat 36 z TRĄBINKA	ŁAGODZKI HENRYK lat 43 z KSIĄŻA MAZURKIEWICZ ANDRZEJ lat 34 z DOLSKA MLICKI IGNACY lat 42 z POKRZYWNICY

oraz dwie tablice z inskrypcją:

GRÓB ROZSTRZELANYCH
PRZEZ HITLEROWCÓW
W DNIU 20.X.1939 ROKU